

**NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
V LETU 2014**

(dostopen na spletni strani knjižnice www.knjiznica-lendava.si)

Oktober, 2013

**Pripravil:
dr. Albert Halász
Direktor
Knjižnice Lendava-Könyvtár Lendva**

1. UVOD

Razvoj knjižnične zbirke je ena od temeljnih knjižničnih dejavnosti, zato je pomembno, da ima knjižnica izdelan pisni dokument, na katerem temelji izgradnja knjižnične zbirke. Ker se v današnjem času zelo hitro povečuje število novih informacij in se pojavljajo nove oblike nosilcev zapisov, je pomembno, da ima knjižnica izdelana merila za letni nakup knjižničnega gradiva.

Knjižnica Lendava posveča nabavi knjižničnega gradiva veliko pozornosti. Nabavna politika knjižnice sledi viziji, poslanstvu, ciljem ter programu splošne knjižnice.

Dokument o nabavni politiki Knjižnice Lendava – Könyvtár Lendva je osnova za oblikovanje knjižnične zbirke in načrtovanje nabave knjižničnega gradiva. Izhaja iz zakonskih ter podzakonskih določil, ki se nanašajo na knjižnično dejavnost.

1.1 ZAKONSKE PODLAGE ZA NAČRTOVANJE NAKUPA GRADIVA

Zakonske podlage in referenčni dokumenti za oblikovanje dokumenta o nabavni politiki:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Uradni list RS, št. 96/02,
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj 1), Uradni list RS, št. 87/01,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Uradni list RS, 29/03,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Uradni list RS, št. 73/03,
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, Uradni list RS, št. 88/03,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, Uradni list RS, št. 19/03,
- Standardi za splošne knjižnice 2005-2015,
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva, Uradni list RS, št. 8/04,
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga
- Guidelines for a collection development policy using the conspectus model. (2001). IFLA. Section on acquisition and collection development. Dostopno: <http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf>,
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020. (2012). Dostopno: <http://zdruzenje-knjiznic.si/dobro-je-vedeti/dokumenti/>.

ZKnj 1 v 2. členu določa, da *knjižnična dejavnost, ki je javna služba, zajema zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva ter tudi zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij.*

3. člen uvršča med *knjižnično gradivo objavljene tiskane, zvočne, slikovne, elektronske ali kako drugače tehnično izdelane zapise. Knjižnično gradivo so tudi rokopisi in drugo neobjavljeno gradivo (tipkopisi, elektronski zapisi in podobno). Našteto gradivo zbirajo in javnosti posredujejo knjižnice ter je namenjeno za potrebe kulture, izobraževanja, raziskovanja in informiranja.*

5. člen določa, da so *kodeksi, listine in drugo rokopisno gradivo ter knjižno, kartografsko, notno in podobno gradivo, nastalo pred letom 1800, kulturni spomenik*, 12. člen pa, da *knjižnica izloča knjižnično gradivo v skladu s strokovnimi navodili, ki jih sprejme nacionalna knjižnica*.

V 14. členu je zapisano, da *knjižnica prevzema donacije knjižničnega gradiva, ki je pomembno po merilih knjižnične stroke*.

25. člen ZKnj 1 navaja, da *splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti*, kar pomeni, da te knjižnice zagotavljajo pripadnikom teh skupnosti tudi knjižnično gradivo v njihovem jeziku.

V 5. členu **Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe** je navedeno, da *knjižnica zagotavlja ustrezen izbor knjižničnega gradiva v zbirki v skladu s svojim poslanstvom, ki je določeno v ustanovitvenem aktu. Za aktualnost knjižnične zbirke mora skrbeti z rednim dopolnjevanjem in rednim izločanjem knjižničnega gradiva v skladu s tem pravilnikom ter navodili nacionalne knjižnice o izločanju in odpisu gradiva*.

V 11. členu je zapisano, da *ima splošna knjižnica ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujočih knjižnicah ter premičnih zbirkah skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svoje knjižnične mreže. V okviru navedenega obsega gradiva ima najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca. V svoji krajevni knjižnici, ki izvaja dejavnost za območje z manj kakor 2000 prebivalci, ima najmanj štiri enote gradiva na prebivalca, vendar zbirka ne sme biti manjša od 6000 enot gradiva. Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, ima v zbirki najmanj štiri enote gradiva na prebivalca, pripadnika narodne skupnosti, v jeziku te narodne skupnosti*.

11.a člen navaja, da *splošna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom monografskih publikacij v obsegu najmanj 200 enot na 1000 prebivalcev. V to je vključen letni prirast najmanj 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev*.

Poleg tega gradiva splošna knjižnica letno dopolnjuje zbirko osrednje knjižnice s prirastom najmanj 100 naslovov tekočih serijskih publikacij, zbirko vsake svoje krajevne knjižnice pa z najmanj 40 naslovi tekočih serijskih publikacij. Zbirko svoje krajevne knjižnice, ki izvaja dejavnost za manj kakor 2000 prebivalcev, dopolnjuje z najmanj 20-imi naslovi tekočih serijskih publikacij na leto.

V 11.b členu je zapisano:

(1) Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, dopolnjuje zbirko tako, da za večinsko prebivalstvo zagotovi letni prirast monografskih publikacij v obsegu najmanj 200 enot na 1000 prebivalcev, za avtohtono narodno skupnost pa letni prirast najmanj 250 enot na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, praviloma v jeziku te skupnosti. V to je vključen letni prirast najmanj 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti.

(2) Splošna knjižnica iz prejšnjega odstavka letno dopolnjuje knjižnično zbirko s serijskimi publikacijami v jeziku avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 15 odstotkov naslovov

v okviru števila naslovov, določenih v drugem odstavku 11.a člena, kar pomeni 30 naslovov za osrednjo knjižnico in 3 naslove za krajevno knjižnico.

(3) Splošna knjižnica mora letni prirast gradiva za potrebe avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 200 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev in v okviru tega 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter 10 odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti zagotoviti z rednim letnim nakupom iz sredstev občin in države ali iz drugih virov prirasta gradiva (zamenja, dar).

(4) Vsaj 50 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev, pripadnikov avtohtone narodne skupnosti, tri enote neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter pet odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti pa zagotovi država v okviru posebnih programov splošnih knjižnic za narodne skupnosti iz 25. člena zakona.

V UNESCOvem **Manifestu o splošnoizobraževalnih knjižnicah** je zapisano, da mora najti v knjižnici vsaka starostna skupina gradivo, ki pokriva njene potrebe. Zbirke in storitve morajo vključevati tudi vse ustrezne medije in vrste sodobne tehnologije, seveda pa tudi tradicionalna gradiva. Temeljnega pomena je visoka kvaliteta in povezanost z lokalnimi potrebami in razmerami. Gradivo mora odražati tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti. Zbirke in storitve ne smejo biti podvržene kakršni koli obliki ideološke, politične ali verske cenzure oziroma pritiskom komercialnega značaja.

2. ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE LENDA VA

Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva je samostojni javni zavod, ki deluje na območju občin Lendava, Dobrovnik, Črenšovci, Odranci, Kobilje, Turnišče in Velika Polana. V svojo mrežo vključuje 10 krajevnih knjižnic in sicer krajevno knjižnico Lendava, Gaberje, Dolina, Genterovci, Dobrovnik, Turnišče, Črenšovci, Srednja Bistrica, Odranci in Velika Polana. Vse krajevne knjižnice z izjemo Velike Polane poslujejo nemoteno in opravljajo svojo dejavnost za uporabnike na njihovem območju. Težave s krajevno knjižnico Velika Polana se vlečejo že nekaj let, vendar pa za omenjeno krajevno knjižnico v letu 2013 poteka nemotena nabava knjižničnega gradiva, ki je zaenkrat na razpolago bralcem v osrednji knjižnici v Lendavi. V kolikor bo prišlo do dogovora o ponovnem odprtju knjižnice v Veliki Polani, se bo gradivo preselilo nazaj v krajevno knjižnico Velika Polana, na ta način pa uporabnikom zagotovljamo aktualno knjižnično zbirko. Poleg desetih organizacijskih enot (krajevnih knjižnic) vzdržujemo tudi tri premične zbirke in sicer v Hotizi, Kobilje in Petišovcih - v teh prostorih se trenutno vršijo obnovitvena dela, v letu 2014 načrtujemo nadaljnje nemoteno poslovanje. Območje, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, ima 23.126 prebivalcev (na dan 01. 01. 2013). Podatka z dne 01.07.2013, kot ga zahteva prijavitni obrazec, v času začetka priprave letnega načrta in izjav za občine Statistični urad še ni objavil, zato smo upoštevali število prebivalcev na dan 01.01.2013.

Prebivalstvo je etnično dokaj raznoliko, saj po popisu prebivalcev iz leta 2002 na tem območju poleg večinskega naroda živi 4.569 Madžarov in 178 Romov ter nekaj pripadnikov raznih drugih etničnih skupnosti (Hrvati, Albanci, Srbi, Bosanci, Makedonci).

V skladu z Odlokom o ustanovitvi knjižnice sta ustanovitelja knjižnice Občina Lendava in Občina Dobrovnik, soustanovitelja Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Lendava in Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Dobrovnik, ostale občine (Črenšovci, Odranci, Kobilje, Turnišče in Velika Polana) so pogodbene partnerice knjižnice.

Ker deluje knjižnica na narodnostno mešanem območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, jo 25. člen ZKnj1 zavezuje, da zagotavlja tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom te skupnosti.

3. KNJIŽNIČNA ZBIRKA KNJIŽNICE LENDA VA

Knjižnica Lendava - Könyvtár Lendva razpolaga z bogatim fondom leposlovne, strokovne in referenčne literature, slednje je bralcem na razpolago v čitalnici.

Na dan 31.12.2012 šteje skupni temeljni fond knjižnice 157.474 enot strokovno urejenega knjižničnega gradiva (149.420 knjig in 8.054 enot neknjižnega gradiva), od tega 82.608 enot v osrednji knjižnici, 74.866 enot pa v krajevnih knjižnicah. 34.686 enot gradiva je v madžarskem jeziku in 8.801 enot v tujih jezikih.

Gradivo je razdeljeno po kriterijih knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi občinskimi sredstvi v deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke v sedmih občinah, kakor je to razvidno iz naslednje razpredelnice.

Tabela 1: Dotok knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka osrednje knjižnice ter njenih izposojevališč na dan 31.12.2012.

OBČINE		KNJIŽNICE	Dotok v letu 2012	Skupaj
Lendava	1.	LENDAVA	4.058	82.608
	2.	Dolina	193	9.097
	3.	Gaberje	216	5.878
	4.	Genterovci	169	6.898
	5.	Hotiza*	201	4.985
	6.	Petišovci*	9	3.759
Skupaj (2-6):			788	30.617
Skupaj (1-6):			4.846	113.225
Dobrovnik	7.	Dobrovnik	26	11.237
Črenšovci	8.	Črenšovci	534	7.830
	9.	Sr. Bistrica	231	3.639
Skupaj (8-9):			765	11.469
Turnišče	10.	Turnišče	289	8.916
Kobilje	11.	Kobilje*	180	3.795
Odranci	12.	Odranci	286	4.545
Polana	13.	Vel. Polana	0	4.287
SKUPAJ (2-13)			2.334	74.866
SKUPAJ (1-13)			6.392	157.474

* premične zbirke

3.1 DOSEGANJE STANDARDOV PRI KNJIŽNIČNI ZBIRKI

Po standardih za splošne knjižnice mora knjižnica na prebivalca imeti najmanj 4 izvode knjig (kar za Lendavo znaša 92.504 knjig, če upoštevamo dejstvo, da živi na območju knjižnice 23.126 prebivalcev), 0,4 izvode neknjižnega gradiva (to je 9.250 enot) in najmanj 100 naslovov naročenih serijskih publikacij. Navedeni podatki kažejo, da knjižnica presega standard pri temeljni zalogi, prav tako pri številu naslovov periodičnega tiska, saj je imela knjižnica v letu 2012 naročenih 232 naslovov raznega periodičnega tiska.

Dopolniti bo potrebno zbirko neknjižnega gradiva in bolj pospešeno odpisovati gradivo, ki se že dalj časa ne izposoja, ki negativno vpliva na obrat gradiva v knjižnici. Na obrat gradiva negativno vpliva tudi zbirka starejšega knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku in zbirka domoznanskega gradiva, ki se ne izposoja.

4. PRIDOBIVANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Nabavna politika knjižničnega gradiva naše knjižnice temelji na strokovnih načelih, ki veljajo za oblikovanje zbirk splošnih knjižnic in enakomerno pokrivanje potreb po dostopnosti raznolike knjižnične zbirke. Prizadevamo si za enakost zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb ter zastopanost vseh tematskih področij.

Knjižnica si pridobiva gradivo kot nakup, darilo ali zamenjava.

Sredstva za nakup gradiva knjižnici zagotavljata ustanovitelja in drugi pogodbeni partnerji ter Ministrstvo za kulturo na osnovi neposrednih pozivov.

Knjižnično gradivo nabavljata strokovna delavca knjižnice v sodelovanju z direktorjem ter tudi na pobudo uporabnikov knjižnice v skladu s pridobljenimi finančnimi sredstvi ter pravili stroke. Pri tem se upoštevajo kvalitativni in kvantitativni kriteriji. Gradivo se nabavlja pri različnih dobaviteljih, založbah, samozaložbah, posameznikih, v knjigarnah...

Za spremljanje ponudbe knjižnega in neknjižnega gradiva uporablja razna orodja:

- vire o publikacijah (kataloge, bibliografije),
- razne ponudbe (pisne, ustne, po telefonu in po elektronski pošti),
- ponudbe potnikov založb,
- ponudbe knjigarn,
- spletne knjigarne,
- sejme, promocije knjig,
- antikvariate,
- ponudbe avtorjev in drugih posameznikov in
- slovenski vzajemni katalog.

5. KRITERIJI

5.1 VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH KNJIŽNICA OBLIKUJE LETNI NAKUP GRADIVA

Za izbor gradiva upoštevamo naslednje kriterije:

- vrednotenje obstoječe knjižnične zbirke,
- oceno potreb uporabnikov,
- vsebinski kriterij (aktualnost gradiva, ali v zbirki knjižnice že obstaja gradivo z enako vsebino, ali je gradivo zanimivo z vidika uporabnika ...),
- zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva,
- zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij,
- kriterij primernosti,
- cenovni kriterij, popusti,
- priporočila Standardov in Nacionalnega programa za kulturo,
- priporočila stroke in Ministrstva za kulturo,
- normative in standarde, ki določajo nabavo ustreznega števila publikacij,

- ustrezno razmerje med strokovno literaturo (60 % naslovov) in leposlovjem (40 % naslovov),
- ustrezno razmerje med literaturo za odrasle in otroke in mladino (30-odstotni delež naslovov za otroke do 15. leta starosti in 70 odstotkov naslovov za odrasle),
- delež referenčnega gradiva, ki ne presega 10 % prirasta,
- razmerje med knjižnim in neknjižnim gradivom skladno s Standardi 90 % tiskanih medijev in 10 % neknjižnega gradiva),
- dopolnjevanje domoznanske zbirke knjižnice,
- dolgoročno zadovoljevanje potreb uporabnikov,
- jezik (slovenski, madžarski, hrvaški, romski, angleški, nemški ...),
- dejstvo, da knjižnica deluje na območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti in pripadniki drugih etničnih skupnosti,
- dostopnost gradiva v drugih knjižnicah in možnost pridobitve gradiva s pomočjo medknjižnične izposoje,
- ustrezno izločanje neaktualnega in zastarelega gradiva,
- informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice,
- upoštevanje značilnih potreb okolja, npr. zagotavljanje knjižničnih storitev za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami, oblikovanje posebnih zbirk knjižničnega gradiva,
- razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti,
- povezovanje elementov knjižničnega sistema za sodelovanje (medknjižnična izposoja),
- upoštevanje posebnih potreb okolja.

5.2 ABSOLUTNI PODATKI O NAČRTOVANEM OBSEGU IN VRSTAH GRADIVA

Knjižnica Lendava dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom najmanj 200 izvodov knjižničnega gradiva za 1000 prebivalcev, pri čemer ohranja razmerja za knjižnično zbirko. Glede na minimalne pogoje in število prebivalcev na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojim delovanjem, in glede na predvidena sredstva v finančnem planu knjižnice načrtujemo v letu 2014 nakup 4.626 enot knjižničnega gradiva (4.116 enot knjižnega in 510 enot neknjižnega gradiva) po povprečni ceni 19,00 EUR na enoto. Načrtujemo, da bo prirast knjižničnega gradiva v letu 2014 precej višji zaradi prejetih daril in bo prirast dosegel priporočila Standardov za splošne knjižnice.

Doseganje tega plana bo seveda odvisno od pridobljenih sredstev od Ministrstva za kulturo in občin. V kolikor finančna sredstva pridobljena od občin ustanoviteljic in pogodbenih partneric ter MK ne bodo zadostovala za nabavo gradiva po predvidenem letnem planu, bomo pri nakupu upoštevali vse zgoraj nevedene kriterije in razmerja, absolutne številke pa bomo znižali sorazmerno s pridobljenimi sredstvi.

V skupni obseg **nakupa** gradiva bo knjižnica vključila:

- 120 naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- 30 naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v organizacijskih enotah,
- neknjižno gradivo (glasbene in računalniške zgoščenke, DVD-ji, CD-ji s pravljičami, zemljevidi, razglednice, didaktični pripomočki, lutke, glasbila ...),

- približno 60 odstotkov strokovne literature z zastopanostjo 8 strokovnih področij z UDK-ji, poudarek na področju humanistike (filozofija, psihologija, religija, sociologija, zgodovina, kultura, umetnost, jezikoslovje, literarna zgodovina, esejistika),
- približno 40 odstotkov leposlovnega gradiva, od tega vsaj 400 enot leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del. Selekcijo delamo glede na vsebino in avtorje, kot kriterije upoštevamo domoznanstvo, ciljne skupine, posebne skupine bralcev. Leposlovje nabavljamo v več izvodih, saj jih namenimo tudi za izposojevališča,
- vsaj 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu s seznama publikacij, katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture v vsaki organizacijski enoti knjižnice,
- zastopanost publikacij vsaj 50 – ih založb,
- naročnino na informacijski sistem pravnih predpisov za potrebe uporabnikov,
- elektronske slovarje in drugo digitalno gradivo,
- nakup leposlovja v hrvaškem jeziku zaradi prisotnosti pripadnikov te etnične skupine na območju knjižnice. V hrvaškem jeziku nabavljamo tudi nekaj strokovne literature, predvsem tisto, ki ni dobavljiva v slovenskem jeziku ter serijske publikacije v hrvaškem jeziku,
- v angleškem in nemškem jeziku nabavljamo leposlovje in strokovno literaturo za potrebe izobraževanja naših uporabnikov. V tujem jeziku nabavljamo tudi poljudnoznanstveno literaturo (predvsem turistične vodnike), ki ni primerno prisotna v slovenskem jeziku,
- nabavljamo tudi literaturo v romskem jeziku.

Bibliografski podatki kupljenega gradiva se bodo sproti vnašali v slovenski vzajemni bibliografski sistem in bomo s tem zagotovili dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Na spletni strani vsak mesec objavljamo novosti, prav tako je na naši spletni strani dostopen seznam nakupa knjižničnega gradiva s sredstvi MK.

Za zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb je v osrednji knjižnici uporabnikom, občanom in naključnim obiskovalcem na voljo sedem računalnikov za delo na internetu, za uporabo elektronske pošte, za pregledovanje javno dostopnih vladnih in občinskih informacij ter za iskanje v bazi COBISS. Z lanskim letom pa so uporabnikom na voljo računalniki tudi v vseh 12-ih izosojevališčih.

5.3 NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI

V skladu s 25. členom ZKnj 1 knjižnica nabavlja knjižnično gradivo tudi za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Nabava knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku poteka v skladu z 11. in 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Knjižnica ocenjuje, da bi bilo potrebno v Knjižnici Lendava za pripadnike madžarske narodne skupnosti letno nabaviti vsaj 200 enot knjižničnega gradiva na 1000 pripadnikov narodne

skupnosti v madžarskem jeziku. Če upoštevamo podatek Statističnega urada RS iz leta 2002, da živi na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojo dejavnostjo 4.569 pripadnikov madžarske narodnosti, bi morali za potrebe uporabnikov osrednje knjižnice v Lendavi in njenih dvojezičnih krajevnih knjižnic nabaviti 913 enot gradiva (v okviru tega 100 enot neknjižnega gradiva in 40 naslovov periodičnega tiska v madžarskem jeziku).

Po navodilih Ministrstva za kulturo planira knjižnica iz sredstev, pridobljenih na neposrednem pozivu MK nakup 228 enot knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku (to je 50 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev, pripadnikov avtohtone narodne skupnosti, 3 enote neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter pet odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti) po povprečni ceni 16 EUR.

Letni prirast gradiva za potrebe avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 150 enot monografskih publikacij na 1000 prebivalcev in v okviru tega 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, ter 10 odstotkov naslovov serijskih publikacij v jeziku narodne skupnosti planiramo doseči z rednim letnim nakupom iz sredstev občin in države (to je skupaj 685 enot), razliko do normativa pa z darili.

V skladu z 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe načrtujemo letni prirast 60 % naslovov strokovnega in 40 % naslovov leposlovnega gradiva, upoštevali bomo tudi kriterij 30 % naslovov za otroke in mladino ter 70 % za odrasle. Gradivo v madžarskem jeziku bo enakomerno razporejeno v štirih krajevnih knjižnicah in eni premični zbirki na območju Upravne enote Lendava.

Madžarsko knjižnično gradivo knjižnica nabavlja pri madžarskih dobaviteljih, bibliografske podatke vnaša v slovenski integrirani sistem, tako je gradivo dostopno preko medmrežja doma in v tujini. Bibliografski opisi gradiva se vnašajo v sistem COBISS sproti skozi celo leto takoj ob nabavi. Obdelava je zamudna, saj je potrebno na novo kreirati bibliografske zapise, ker ni možnosti prevzema zapisa kot pri slovenskem gradivu. Pri nabavi knjižničnega gradiva v jeziku madžarske narodne skupnosti upoštevamo aktualnost knjižničnega gradiva (strokovnega in leposlovnega), zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva, tako tujih prevodov v madžarski jezik, kot tudi izvirnega madžarskega leposlovja. Trudimo se omogočiti enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce madžarske narodne skupnosti, zato gradivo v madžarskem jeziku lociramo v petih krajevnih knjižnicah ter v eni premični zbirki.

6. OBRAZLOŽITEV LOCIRANJA GRADIVA V MREŽI KNJIŽNICE (VSEBINSKO IN KOLIČINSKO)

Mrežo Knjižnice Lendava sestavlja deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke, ki imajo vse dostop do vzajemnega kataloga.

Gradivo, katerega nabavo načrtujemo v letu 2014, bo med te knjižnice razdeljeno po kriterijih knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi občinskimi sredstvi.

7. UPOŠTEVANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE

7.1 NAČRTOVAN DELEŽ ODPRTOSTI OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2014

Obratovalni čas knjižnice je čas, ko je knjižnica odprta in opravlja storitve za uporabnike. Po Uredbi o poslovanju splošnih knjižnic (ULRS 29/2003) mora biti osrednja knjižnica odprta najmanj 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur. Načrtovano tedensko število ur odprtosti osrednje knjižnice v letu 2014 je 51 ur in je usklajen z uredbo.

7.2 NAČRTOVAN DELEŽ ODPRTOSTI ORGANIZACIJSKIH ENOT OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2014

Po Uredbi o poslovanju splošnih knjižnic mora biti krajevna knjižnica odprta 4 ure tedensko, če ima do 2000 prebivalcev in 15 ur tedensko, če ima do 6000 prebivalcev.

Načrtovani deleži odprtosti organizacijskih enot so na večini lokacij v skladu z določbami Uredbe o osnovnih storitvah knjižnice), na nekaterih lokacijah se te določbe presegajo, na nekaterih pa se trenutno ne dosegajo. Načrtujemo, da bomo v bodoče v vseh krajevnih knjižnicah dosegli določila Uredbe glede deleža odprtosti.

Tabela 3: Načrtovan delež odprtosti organizacijskih enot v letu 2014

	Pone- deljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Ne- delja	Skupaj število ur
Dolina				12.00– 16.00				4
Gaberje	12.00– 16.00							4
Genterovci					12.00– 16.00			4
Hotiza*		12.00– 16.00						4
Petišovci*			12.00– 16.00					4
Črenšovci		15.00– 20.00			15.00– 20.00		8.30– 13.30	15
Bistrica		16.00– 18.00				10.00– 12.00		4
Dobrovnik	12.00– 16.00			12.00– 16.00				8
Kobilje*					16.00– 20.00			4
Odranci	13.00– 15.00	12.00– 13.00	13.00– 14.00		12.00– 13.00			5
Turnišče	9.00 – 17.00		9.00– 17.00		7.00– 15.00			24
V. Polana	17.00– 19.00				17.00– 19.00			4

* premične zbirke

8. CILJI, KI JIH ŽELI KNJIŽNICA Z LETNIM NAKUPOM URESNIČITI

Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva želi svojim uporabnikom nuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, rekreaciji in razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen tako posameznim uporabnikom, skupinam in organizacijam v okolju za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb kot tudi stalnemu dviganju kakovosti življenja lokalne skupnosti. Zato je osnovni namen letne nabave knjižnega gradiva naslednji:

- uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju Knjižnice Lendava,
- zadovoljiti potrebe uporabnikov in potencialnih obiskovalcev knjižnice po knjižničnem gradivu ter informacijah,
- seznanitev uporabnikov s slovenskim in madžarskim leposlovjem ter prevodi,

- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z najrazličnejših tematskih področij, predvsem dijakov Dvojezične srednje šole in študentov katedre za madžarski jezik,
- najširši populaciji zagotoviti osnovno seznanjanje z najnovejšimi dosežki in spoznanji posameznih strok,
- zagotoviti osnovno gradivo za potrebe vseživljenjskega učenja,
- otrokom privzgojiti veselje in potrebo po branju,
- otroke navajati na iskanje informacij po strokovni literaturi in različnih medijih,
- ohraniti literaturo v domoznanski zbirki za kasnejše rodove.

9. PRIDOBIVANJE FINANČNIH SREDSTEV

Knjižnica si sredstva za opravljanje svoje dejavnosti in nakup knjižničnega gradiva pridobiva iz javnih sredstev (od ustanoviteljev, od drugih občin na osnovi pogodb in od Ministrstva za kulturo), plačil uporabnikov za storitev javne službe (članarine, zamudnine, fotokopije...), s prodajo blaga in storitev na trgu ter od domačih in tujih donatorjev.

Po 53. členu ZKnj-1 bi naj občine zagotavljale finančno obveznost za skupne stroške knjižnice premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.

Izračuni temeljijo na deležu prebivalcev posameznih občin. 74,08 odstotkov vseh stroškov, ki nastanejo pri izvajanju osnovne dejavnosti na območju Knjižnice Lendava krije Občina Lendava, 25,92 odstotkov stroškov pa bi moralo kriti ostalih 6 občin premosorazmerno s številom prebivalcev njihovih občin (Dobrovnik 2,71 %, Črenšovci 8,45 %, Kobilje 1,18 %, Odranci 3,36 %, Turnišče 7,09 %, Velika Polana 3,13%). K takšnemu načinu financiranja so svoj pristanek dale občine Črenšovci, Dobrovnik, Kobilje, Turnišče in Velika Polana s podpisom osnovne pogodbe o financiranju knjižnične dejavnosti na območju njihovih občin (pogodbe še do danes ni podpisal župan Občine Odranci), vendar je v svojem proračunu v letu 2013 stoddstotni izračunani delež zagotovila le občina Lendava.

Največ težav ima knjižnica z Občino Velika Polana, ki je sicer izjavo za nakup gradiva podpisala do sedaj vsako leto (razen za leta 2009, 2013 in 2014), vendar je knjižnici do sedaj zagotovila sredstva le v letu 2010 in sicer za nakup knjižničnega gradiva. Kljub temu smo za to krajevno knjižnico v letu 2013 nabavili knjižnično gradivo, ki pa je trenutno na razpolago bralcem v osrednji knjižnici, kamor zahajajo tudi občani Velike Polane.